

20. MAJ – SVETOVNI DAN ČEBEL

Svetovni dan čebel obeležujemo 20. maja, letos smo ga obeležili drugič, v Ravnah na Koroškem. Na ta dan se je leta 1734 rodil pionir sodobnega čebelarstva Anton Janša, prvi učitelj sodobnega čebelarstva na svetu, ki ga je cesarica Marija Terezija imenovala za stalnega učitelja na novi šoli za čebelarstvo na Dunaju. Svetovni dan je posvečen čebelam in drugim oprasovalcem, ki igrajo pomembno vlogo pri varnosti s prehransko preskrbo, njihova prisotnost pa je tudi pokazatelj stanja lokalnega okolja.

Ana Kaplan Novak, ČD Dobropolje

Lani smo ga torej obeležili prvič. Šlo je za več kot triletni trud, ki pa je po besedah predsednika Čebelarke zveze Slovenije in glavnega pobudnika Boštjana Noča le prva etapa. Čebelarji smo ponosni, da je mala marljiva čebela dobila svoj dan in da na ta dan še posebej opozarjamo in se spomnimo pomena čebel in oprasovalcev, opozarjamo na pomembnost ohranjanja čebel, na pomen čebel za celotno človeštvo ter pozivamo h konkretnim aktivnostim za njihovo ohranjanje.

Podatki Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) kažejo, da imajo čebele in drugi oprasovalci neprecenljivo vrednost pri zagotavljanju svetovne varnosti preskrbe s hrano. Od oprasovanja je namreč odvisna kar tretjina vse pridelane hrane na svetu oziroma vsaka tretja žlica hrane. Pa vendar se zdi, da se tega premalo zavedamo. Čebelarji z žalostjo v očeh spremljamo umiranje naših prijateljic, prav vsako leto nam jo nekaj zagode. Narava je neizprosna, v resnici pa je to odraz nas samih, ki z njo surovo ravnamo. Študije Združenih narodov in Svetovne zveze za varstvo narave kažejo, da se populacije čebel in drugih oprasovalcev pomembno zmanjšujejo, zaradi česar čebele in drugi oprasovalci postajajo čedalje bolj ogrožene živalske vrste.

Čebelarji neprestano pozivamo in prosimo, naj kmetje uporabljajo fitofarmaceutska sredstva skladno z navodili, naj škropijo poljščine in sadno drevje pozno zvečer, ko so čebele že zaključile pašo, naj ne škropijo neposredno v cvet. Hvala vsem kmetom, ki to upoštevajo in se zavedajo pomena teh drobnih in krhkih bitij. In upamo, da bodo temu zgledu sledili tudi ostali.

Čebele so v zadnjih letih oslabele tudi zaradi virusnih bolezni, ki jih prenaša njihov največji sovražnik, zajedavec varoja, območje našega čebelarskega društva pa je še dodatno prizadela bolezen čebelje zalege, huda gniloba. Izgube čebeljih družin so velike. Stroški, ki ob tem nastanejo, niso zanemarljivi, pa vendar večina čebelarjev ob izgubi družine ne razmišlja o denarju, temveč mu je iskreno hudo za izgubljene prijateljice. K sreči so čebele živalska vrsta, ki je ob ustreznih pogojih sposobna hitrega razmnoževanja. Čebelarstvo pa je hobi, panoga, tudi poklic, ki te zasvoji in si ne dovoli, da bi odnehal, pa čeprav je potrebno začeti od začetka.

Na vedno večjo ogroženost oprasovalcev vplivajo torej intenzivno kmetijstvo, široka uporaba pesticidov in onesnaževanje z odpadki. Zaradi naraščajočega števila svetovnega prebivalstva se krči njihov življenjski prostor, poleg tega preživetje in razvoj čebel in drugih oprasovalcev čedalje bolj ogrožajo tudi podnebne spremembe. Čebele se soočajo s pomanjkanjem virov hrane zaradi intenzivnega kmetijstva (monokulture, pogoste košnje travnikov). Potrebno hrano imajo tako zagotovljeno le kratek čas v letu, ta pa je tudi precej manj raznovrstna kot v preteklosti.

Naslednji korak v prizadevanju čebelarjev je razglasitev čebel za ogroženo živalsko vrsto. S tem bi dobile poseben status. V Evropi grozi izumrtje skoraj 10 % vrst čebel. Leta 2016 se je v ZDA število družin medonosnih čebel zmanjšalo za kar 33 %, v Evropski uniji pa 13 %. Tudi število drugih opráševalcev po vsem svetu upada. Razvoj dogodkov ponekod imenujejo »kriza opráševanja«.

Pa vendar ohranimo optimizem. Vsak lahko naredi kaj za čebele in ostale opráševalce. Tudi z majhnimi gestami. Na svoje vrtničke lahko med 10. in 26. julijem posejete ajdo (izbrati je treba pravo seme, medovite so sorte Darja, Čebelica in Bamby). Pomagali boste čebelam, hkrati pa poskrbeli za zeleno gnojenje vaših vrtov, saj ajda aktivira fosfor v tleh. Ko odcveti, jo vkopljemo v zemljo, da se razgradi. V svoje cvetlične gredice posadite in posejte medonosne rastline, tudi pri izbiri okrasnega drevja izberite medonosnega. Hvala vam.

Naj medi!